

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון ק"ט, פרשת פנחס תשפ"א

שלחן שבת עם האור החיים

שמות משפחות יששכר רמז לשכר התורה ומ"ח קניניה

במקרא, במשנה, והאומר דבר בשם אומרו.

פוח פוני - לפנות הפה מדיבורים ומאכלים

המשפחה השניה היא 'פוח' ונקראת בשם 'פוני', לפי שהכוונה לרמז על הפה של עוסקי התורה, שהוא צריך להיות מפונה מדיבורים המפריעים ללימוד, וכפי שאמרו בירושלמי (ברכות פ"א ה"ב) שהיה ראוי שיהיה לאדם שתי פיות, פה אחד לעסוק בתורה, ופה שני לדברים בטלים, אבל מחשש שידבר בשניהם דיבורים אסורים נברא האדם עם פה אחד, ועל פי זה מבואר בדברי רבינו יונה (אבות א יז) שפה העוסק בתורה הרי הוא ככלי שרת שאין לדבר בו דברי חול. וכן כדי לזכות לתורה צריך שיהיה הפה פנוי ממאכלים אסורים ומתענוגים יתירים, וכפי שאמרו במדרש (תנא דבי אליהו רבה פכ"ו, הובא בתוספות כתובות קד. ד"ה לא) 'עד שאדם מתפלל שיכנסו דברי תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו'.

וענין זה כולל את חמשת פרטי מיעוטי התענוגות השנויים בקניני התורה, שהם: מיעוט שינה, מיעוט שיחה, מיעוט תענוג, מיעוט שחוק, מיעוט דרך ארץ. ובכך מבואר מדוע נשתנה שם משפחת 'פוח' ל'פוני' כדי ללמדנו ענין זה, שכדי לזכות לתורה צריך שה'פה' יהא 'מפונה' מענינים אחרים.

שוב - קביעות ושוב הדעת

המשפחה השלישית היא 'שוב', ומשמעו שני ענינים, האחד מלשון ישיבה, שצריך ללמוד התורה בקביעות ולא בדרך ארעי, והשני מלשון ישוב הדעת, שישתדל להתבונן בדברי התורה וליישב הדברים על ליבו היטב, וענינים אלו כוללים את שבעה עשר הפרטים בזה המנויים בקניני התורה, שהם: שמיעת האוזן, בינת הלב, שכלות הלב, אימה, יראה, שמחה, בישוב, בלב טוב, מעמידו על האמת, מעמידו על השלום, מתיישב לבו בתלמודו, שואל ומשיב, שומע ומוסיף, הלומד על מנת ללמד, והלומד על מנת לעשות, המחכים את רבו, והמכוין את שמועתו.

שמרון - תוספת שמירה וסייגים

שם המשפחה הרביעית היא 'שמרון' ובא לרמז ענין נוסף הנצרך לתלמיד חכם העוסק בתורה, והוא השמירה המעולה המוטלת עליו לקיים את כל פרטי ההלכה, שלא יגרם חס ושלום חילול ה' ממעשיו, וכפי שאמר רב (יומא פו.) על עצמו, שאם יקנה בשר מהקצב ולא ישלם מיד, הרי זה חילול ה', שיסברו הרואים שאינו משלם. וענין זה רמוז בפרט הארבעים ושמונה שבקניני התורה 'עושה סייג לדבריו', שאף שבפשטות פירושו, שצריך לעשות גדר לדבריו, שלא יבואו לטעות בהם, אולם יתכן לפרשו על דרך ששנינו (אבות א א) 'ועשו סייג לתורה', שפירושו לעשות גדרים וסייגים להרחיק מן העבירה [פרט זה, וכן רבים משאר פרטי קניני התורה לא נתפרשו בדברי רבינו, ורבינו לא מנה אלא כעשר מדרכי הקנינים, ושאר דרכי הקנינים נתבארו על פי דרכו].

נמצא שבשמות משפחות שבט יששכר ובשם השבט עצמו רמוז השכר העצום שזוכים בו העוסקים בתורה, וכן כללי קניני התורה, שהם ענוה, אופן הלימוד עצמו, מניעת התענוגים, קביעות הלימוד, וישוב הדעת, והשמירה הנצרכת כדי שלא יבא לידי חילול ה'.

פני יששכר למשפחתם תולע משפחת התולעי לפנה משפחת הפוני.
לשוב משפחת הישבי לשמרן משפחת השמרני (כו, כג-כד).

שבט יששכר - עסק התורה

שבט יששכר נתייחד משאר השבטים בעסק התורה, וכפי שמצינו בדברי חז"ל (בראשית רבה צח יב, צט י) שפירשו את ברכת יעקב לבנו יששכר שאמר (בראשית מט יד-טו) 'יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתיים וירא מנחה פי טוב ואת הארץ פי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד', שהמשל ל'חמור גרם' פירושו, שהיה טוען את התורה כדרך החמור שטוען המשא, וכן לענין זה שהיתה התורה ברורה לו כפי שעצמותו של החמור ברורים וכולטים, גם מה שאמר 'וירא מנוחה כי טוב' הכוונה ללימוד תורה כפי שנאמר (משלי ד ב) 'פי לקח טוב נתתי לכם'.

שמות ארבעת משפחות בני יששכר מרמזים על ארבעים ושמונה הדרכים שמנו חכמים במסכת אבות (פ"ו משניות ה-ו) שעל ידם זוכים לכתר תורה. אמנם ודאי אין בשמות אלו רמז לכל פרט ופרט מארבעים ושמונה הדרכים, אך מכל מקום יש בהם רמזים לכמה ענינים שהם כוללים את ארבעים ושמונה הדרכים.

ענוה כתולעת

השם הראשון הוא 'תולע' ומרמז על שני ענינים שיש בתולעת, האחד הוא ענין הענוה, כשם שהתולעת קטנה היא עד שכמעט ואינה נראית, וכפי שאמרו חז"ל (מו"ק טז:) על דוד המלך שנקרא (שמואל ב' כג ח) 'עדינו העצני' לפי שבשעה שהיה יושב ועוסק בתורה היה מעדן עצמו כתולעת. וענין זה כולל את כל שבעה עשר פרטי הענוה הנזכרים בדרכי קניני התורה, שהם: ענוה, ארך אפים, אמונת חכמים, קבלת יסורים, המכיר את מקומו, השמח בחלקו, אינו מחזיק טובה לעצמו, אוהב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, אוהב את התוכחות, אוהב את המישרים, מתרחק מן הכבוד, לא מגיס לבו בתלמודו, אינו שמח בהוראה, נושא בעול על חבריו, מכריעו לכף זכות.

כח התולעת בפיה - הלימוד עצמו

הענין השני שיש בתולעת הוא שכל כוחה הוא רק בפיה, שאין לה שום כח מלבד הפה, שאוכלת עמו ומקרסמת העצים עד שמצליחה גם לעוקרם. והוא ענין לימוד התורה בפה דוקא, וכפי שאמרו בסנהדרין (צט:) על הפסוק (איוב ה ז) 'כי אדם לעמל יולד', שאיני יודע האם הכוונה לעמל מלאכה או לעמל הפה, וכשנאמר (משלי טז כו) 'נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו' הרי שהאדם נולד לעמול בפיו, ועדיין איני יודע אם לעמל תורה או לעמל שיחה, כשנאמר (יהושע א ח) 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיה' הרי שלעמל תורה נברא. וענין זה כולל את שמונת הפרטים העוסקים בצורת הלימוד הנזכרים בקניני התורה שהם: תלמוד, עריכת שפתים, שימוש חכמים, דקדוק חברים, פלפול תלמידים,

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

"בזכות האור החיים בוודאי ינצל"

הלה כי אין לו ברירה אלא להתקשר באמצע הלילה לאמו"ר זצ"ל שיעתיר בתפילה מרובה לפני אבינו שבשמים שישתדרו העניינים על הצד היותר טוב.

אמו"ר זצ"ל ענה על אתר שכיון שהיום הוא ט"ו תמוז יום היארצייט של האור החיים הקדוש ולמחרת היום הולך לציון הקדוש יתפלל עליו שם, והתבטא ש"בזכות האור החיים בוודאי ינצל" וכך הוה.

התבטאות זו היתה נדירה אצל אמו"ר זצ"ל כי מעולם לא היתה דרכו להעניק הבטחות, אלא כנראה היה סמוך ובטוח על תפילתו בציון האור החיים הקדוש שתפילתו תתקבל וכאשר אמר כן היה.

(נפש נק"י וצדיק עמ' 81)

סופר שית על ציון האור החיים הק'

מסופר על הגה"צ רבי יצחק נתן קופרשטוק (נפ' כ"ב מרחשוון תשע"ב) משופרי ירושלים של מעלה, שתפילתו המיוחדת כבן המתחטא לפני אביו עשתה לה שם גדול, ורבים וטובים היו באים אליו שיזכיר שמו בתפילתם.

ומרן גאב"ד דבריסק זצוק"ל כשבאו רבים שיתפלל עליהם, היה שולחם להגרי"ג זצ"ל שיתפלל עליהם, והתבטא שתפילתו עושות רושם בשמים, וזה כשהיה עדיין בשנות השלושים לחייו.

מספר בנו של הרב קופרשטוק: אחד מארה"ב שבתו עמדה ימים ספורים לפני נישואיה, התקשר באמצע הלילה לאמו"ר זצ"ל יען כי החתן נתקף בפחד ואינו רוצה ללכת לחופה. כמובן שאי אפשר לתאר גודל התאניה ואניה אשר קמה שם עד שהחליט

בזכות האור החיים הק' קבלתי הצעה הזולה ב-7,000 ₪

שיפוץ הבית והרחבת החדר. והנה כשסיימתי את התפילה ויצאתי מבית הכנסת, הוצאתי את הנייד מכיס, ואני רואה כמה שיחות שלא נענו מרעייתי שתחי', חזרתי אליה והיא אומרת לי תשמע, נזכרתי שיש להורים שלי ידיד טוב שהוא שיפוצניק באביא אותו ונשמע ממנו גם הצעת מחיר. כמובן שחמי שיחי' דיבר איתו, והוא הגיע, ונתן לנו הצעת מחיר, ובסופו של דבר, ההצעה היתה זולה מקבלנים אחרים ב-7000 ש"ח.

והדבר המדהים ביותר הוא, שכאשר ישבתי לחשב את הסכום שאני משתדל לתמוך באברכים הלומדים בכולל של האור החיים הקדוש, מצאתי שהסכום הזה זהה לסכום שנחסך לי מעלויות השיפוץ.

הנה כי כן, רואים שזכות רבינו הקדוש הועילה מיידית, ורבינו הקדוש לא נשאר חייב, ומה שמוציאים בשביל תורת רבינו האור החיים הקדוש, חוזר בעולם הזה, חוץ מהקרן שקיימת לעולם הבא.

(התפרסם במקבץ סיפורי ניסים)

ברצוני לשתף את הקוראים היקרים בסיפור ישועה שקרה לי בזכות רבינו הקדוש.

לפני כשנה החלטנו אני ונוות ביתי להרחיב את הבית ולהוסיף עוד חדר, עשיתי בירורים שונים אצל שכנים וחברים שגם הם הרחיבו ושיפצו את ביתם בחדר נוסף, והעלויות הגיעו לסך של 20000 ש"ח. סכום זה גדול עלי, ולכן המשכתי לקבל הצעות מקבלנים שונים, ונוכחתי לדעת, שאצל כולם העלות היתה פחות או יותר זהה לסכום הזה.

האמת אומר, אני אברך כולל ומטופל בילדים והסכום הזה אינו מצוי בידי, ואצטרך לקחת הלוואה, יתירה מכך, חשבתי שעלות השיפוץ תהיה יותר זולה. ישבתי והרהרתי בליבי, מה אפשר לעשות, ומכיוון שאני מרגיש קצת שייכות לרבינו האור החיים הקדוש, החלטתי להתפלל שזכותו הגדולה של רבינו האור החיים הקדוש תעמוד, שאזכה לסייעתא דשמיא.

באותו יום בערב נכנסתי לשיטבלאך לתפילת מעריב, ובקשתי בתפילה שבזכות האור החיים הקדוש, אזכה לישועה בענין

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'
על מנת לעודד את הלימוד וההבנה בפירוש הקדוש יוצאין מבין 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.
או איך משתתפים:
מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 033-100-000
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.
המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר יקבל ב"ה שי מיוחד.

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?
כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת: p0774702681@gmail.com

חייגו: **073-2951871**

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

לחיילים מחוברים

הרוצים לזכות ולקחת חלק בהפצת דברי האור החיים נא לפנות למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

כמו כן הרוצים לתרום ספרי אור החיים הק' שבהוצאתנו לבתי כנסת נא להתקשר: **02-8043333**

